

Č.j.: 20/2023/MZŠMŠOBE

Plán environmentální výchovy

Masarykova základní škola a mateřská škola Obecnice, příspěvková organizace

Školní rok 2023/2024

Vypracovala: Mgr. Bc. Markéta Marková

Obsah

1. Úvod	3
2. Téma Plánu environmentální výchovy Masarykovy základní školy a mateřské školy Obecnice, příspěvkové organizace ve školním roce 2021/2022	3
3. Východiska	3
4. Cíl	4
5. Kritéria	4
6. Subkritéria	4
7. Indikátory a nástroje hodnocení plánu environmentální výchovy ve školním roce 2021/2022	4
7.1 Termíny plnění	4
7.2 Pokyny k realizaci	4
8. Využití průřezových témat	5
9. Klíčové kompetence	5
10. Spolupráce s organizacemi a odborníky	6
11. Realizace Plánu environmentální výchovy ve školním roce 2021/2022	7
12. Požadované vědomosti a dovednosti, které by si žák měl odnést z tématu: „Péče o krajinu“	8
12.1 I. stupeň	8
12.2 II. stupeň	9
13. Celoroční plán akcí	9
14. Přílohy – plány jednotlivých vyučujících a přehled mezinárodních dnů	10

1. Úvod

Plán EVVO je vydán na základě metodického pokynu MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) a je zpracován s ohledem na požadavky kladené v ŠVP ZV, především ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta vede k myšlenkám a jednáním, které jsou v souladu s životním prostředím tak, aby se jeho kvalita udržela i pro další generace. Cílovou skupinou tedy nejsou jen žáci, ale všichni lidé, bez ohledu na věk či vzdělání.

Je důležité vytvářet pozitivní postoje k životnímu prostředí, k úctě k životu, znát a pečovat o prostředí okolo nás. Je také potřeba pochopit vzájemné provázání ekonomické, sociální a kulturní oblasti. Cílem je tedy objektivně informovat o stavu a vývoji životního prostředí.

2. Téma Plánu environmentální výchovy Masarykovy základní školy a mateřské školy Obecnice ve školním roce 2023/2024

Téma vychází z celoškolního tématu pro aktivity a projekty: „**Člověk ohleduplný**“.

Druhým motivem jsou Cíle udržitelného rozvoje 2016 – 2030, definované OSN.

Zvolená témata pro školní rok 2023/2024 jsou:

- a) **Dostupné a čisté energie (cíl 7)** – Zajistit přístup k cenově dostupným, spolehlivým, udržitelným a moderním zdrojům energie pro všechny.
- b) **Mír, spravedlnost a silné instituce (cíl 16)** – Podporovat mírové a inkluzivní společnosti pro udržitelný rozvoj, zajistit všem přístup ke spravedlnosti a vytvořit efektivní, odpovědné a inkluzivní instituce na všech úrovních

3. Východiska

Základní dokumenty, ze kterých vycházíme při realizaci environmentální výchovy ve školním roce 2023/2024, jsou:

- Program OSN: Agenda 2030 - Rozvojové cíle tisíciletí, (Dále jen Cíle udržitelného rozvoje = CUR)
- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025,
- Metodický pokyn MŠMT k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních č. j. 16745/2008 – 22,
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání – č. j. MŠMT – 28603/2016,
- Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – Škola poznání – (č.j. 50/2019/MZŠMŠOBE pro druhý stupeň a č.j. 6/2023MZŠMŠOBE pro první stupeň)

- Dlouhodobý plán environmentální výchovy MZŠ Obecnice, č.j. 2016/42.

Ve školním roce 2023/2024 je Plán environmentální výchovy propojen celoškolským tématem **Člověk ohleduplný**, s Plánem výchovy ke zdraví a zdravému životnímu stylu, a Minimálním preventivním programem.

4. Cíl

Žáci se napříč předměty různými formami a aktivitami seznámí s tématem CUR – Dostupné a čisté energie a Mír, spravedlnost a silné instituce. Kromě projektových dnů „Stromy jako zdroje energie“, Mezinárodní den baterií, žáci a zaměstnanci školy budou pokračovat ve sběru druhotných surovin v rámci projektu Recyklohraní.

Dalším cílem, který navazuje z předchozích let, je ve spolupráci s učiteli výtvarné výchovy výroba „věčného kalendáře“ s obrázky a texty pro vybrané mezinárodní dny, týkající se environmentální problematiky. Kalendář by měl být připraven k novému kalendářnímu roku.

5. Kritéria

I. a II. stupeň

Zařazení tématu EVVO do výuky v rámci realizace ŠVP formou projektů, pracovních listů, exkurzí a setkání s odborníky.

Jarní ekologická soutěž pro žáky napříč třídami, tvorba obrázků a textů k vybraným mezinárodním dnům.

6. Subkritéria

- znalost a zasazení pojmu do souvislostí – energie, silné instituce, mír a spravedlnost
- motivování žáka k odpovědnému chování v obci, ve městě (např. třídění odpadu, úklid obce, aj.)
- hospodaření s vysloužilými výrobky, upcyklace, recyklace apod.
- plánování rozvoje obce
- seznámení se zdroji energie a
- péče o zdroje energetické zdroje
- zapojení jednotlivce do mírových aktivit

7. Indikátory a nástroje hodnocení plánu environmentální výchovy ve školním roce 2023/2024

Ke konci prvního a druhého pololetí proběhne zhodnocení naplnění plánu EVVO jednotlivými vyučujícími. V jakých předmětech a projektech se jim podařilo integrovat téma „Dostupné a čisté energie“, druhé téma Mír, spravedlnost a silné instituce“, výběr obrázků pro kalendář a návrhy na jednotlivé listy kalendáře s významnými mezinárodními dny.

Indikátor: Formy a uplatňované metody mohou být různé – exkurze, vycházky, samostatné projekty, problémová výuka apod.

Nástroj: pracovní listy, postery z jednotlivých realizovaných akcí, setkání s odborníkem, hodnocení jednotlivými vyučujícími, obrázky a texty k tématu; zapojení žáků do sběrů vybraných komodit

7. 1 Termíny plnění

- realizace cílů EVVO průběžně během školního roku
- průběžně realizované pracovní listy/ postery/ lapbooky apod. jednotlivými žáky
- leden – zhodnocení vyučujícími
- červen – zhodnocení vyučujícími

7. 2 Pokyny k realizaci

- ve školním roce 2023/2024 proběhne zhodnocení realizace cílů EVVO jednotlivými vyučujícími (vždy ke konci prvního a druhého pololetí),
- průběžně během roku vystavené ukázky prací žáků (fotografie, prezentace v kiosku, postery, lapbooky, pracovní listy apod.)

8. Využití průřezových témat

Plán využívá k dosažení cílů některé přínosy uvedených průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- vede k porozumění sobě samému a druhým,
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování,
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace,
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci.

Výchova demokratického občana

- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti,
- prohlubuje empatii schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování,
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení,
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů,
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším.

Environmentální výchova

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidské činnosti v prostředí,
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů.

9. Klíčové kompetence

Stanovené cíle Plánu environmentální výchovy jsou propojeny s některými klíčovými kompetencemi. Pedagogové je mohou volit s přihlédnutím k možnostem a věku žáků.

V oblasti kompetencí k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální:

- aktivně využívat kooperativní a komunikační dovednosti jako nástroje pro řešení problémů životního prostředí,
- hledat různé varianty řešení problémů životního prostředí,
- schopnost kriticky posuzovat a vyhodnocovat informace související s životním prostředím.

V oblasti pracovní kompetence:

- osvojit si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě i při zacházení s přírodou a uplatňovat je v každodenním životě,
- uplatňovat principy udržitelného způsobu života v občanském a pracovním jednání (odpovědně a ekonomicky nakládat s přírodními zdroji a odpady v souladu se strategií udržitelného rozvoje, minimalizovat negativní vlivy na životní prostředí).

V oblasti kompetence občanské:

- znát z vlastní zkušenosti přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí, chápat příčiny a následky jejich poškozování, rozumět jedinečnosti svého regionu a jeho potřebám,
- uvažovat v souvislostech, vnímat závislost rozvoje lidské společnosti na přírodě a na stavu životního prostředí, porozumět zákonitostem biosféry, ekonomické, sociální a ekologické provázanosti světa, problémům životního prostředí z globálního i lokálního hlediska a jejich příčinám,

- odpovědně jednat vůči přírodě a prostředí v každodenním životě a aktivně a kvalifikovaně se účastnit ochrany životního prostředí včetně zapojení do souvisejících veřejných diskusí a rozhodovacích procesů o využívání krajiny,
- projevovat pokoru, úctu k životu ve všech jeho formách a k hodnotám, které neumí vytvořit člověk, oceňovat svébytnou hodnotu a krásu přírody a krajiny, vnímat a být schopen hodnotit různé postoje k postavení člověka v přírodě a k chování člověka vůči přírodě.

10. Spolupráce s organizacemi a odborníky

- udržování a prohlubování spolupráce s Obecním úřadem Obecnice, pomoc při péči o prostředí obce,
- udržování a prohlubování spolupráce s Vojenskými lesy a statky ČR s.p., divize Hořovice - sběr žaludů a kaštanů pro lesní správu Obecnice: říjen a listopad 2023 a výukové programy ve spolupráci s lesními pedagogy
- udržování a prohlubování spolupráce s Kovohutěmi Příbram nástupnická, a.s. - pokračování ve sběru baterií a elektroodpadu,
- udržování a prohlubování spolupráce s Hornickým muzeem Příbram - návštěvy a exkurze,
- zapojení do recyklace papíru pro firmu v Dobříši - sběr papíru (časopisy, noviny, letáky, kartony, knihy a ost.): květen/ červen 2024

11. Realizace Plánu environmentální výchovy ve školním roce 2023/2024

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola poznání“ využívá témata související s environmentální výchovou především v předmětech:

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – I. Stupeň					
Název tematického okruhu Ev	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	ČS	ČS			
Základní podmínky života			ČS	ČS	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				ČS, PČ	PČ
Vztah člověka k prostředí	TV	TV, PČ	TV, ČS, PČ	TV, ČS	TV

Název tematického okruhu Ev	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	Z, PŘ	PŘ		Z, PŘ
Základní podmínky života	Z, PČ, PŘ, ČJ	Z, PČ, PŘ	CH, PČ	PŘ, CH, PČ, VKO
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PŘ	Z, PČ, F, PŘ	Z, CH, PČ	Z, F, CH, PŘ, VKO
Vztah člověka k prostředí	D, VV	PŘ, VV	PŘ, D, VV	Z, PŘ, NJ, VKO, VV

Školní družina- význam přírody, ekologie, důležitost ochrany ŽP

- omalovánky,
- vytvoření plakátů – vystavení,
- vypracování pracovních listů k tématu,
- udržování čistého prostředí v okolí školní družiny,
- sběr papíru – listopad, duben,
- sběr baterií.

Dále se environmentální výchova uplatňuje v:

- podpora a vedení třídních kolektivů - šetření energie a zdrojů,
 - péče o prostředí třídy,
 - třídění odpadu,
 - ochrana rostlin a živočichů,
- připomenutí významných dnů s environmentální tematikou
 - mezinárodní den bez aut – 22. 9.,
 - mezinárodní den stromů – 20. 10.,
 - mezinárodní den prevence ničení životního prostředí v průběhu válek a ozbrojených konfliktů – 6. 11.,
 - mezinárodní den mokřadů – 2. 2.,
 - mezinárodní den vody – 22. 3.,
 - mezinárodní den Země – 22. 4.,
 - mezinárodní den biologické rozmanitosti – 22. 5.
- účasti na odborných seminářích a přednáškách související s environmentální tematikou.

12. Požadované vědomosti a dovednosti, které by si žák měl odnést z tématu:

„Dostupné a čisté energie“ a „Mír, spravedlnost a silné instituce“

12.1 I. stupeň

Cíle plánu budou vyučující plnit s přihlédnutím k věku žáků.

- žák rozumí pojmu energie, uvede zdroje energie a její využití
- žák vysvětlí pojem mír a spravedlnost,
- žák jmenuje tři instituce, které pomáhají spravedlnosti a udržení míru

12.2 II. stupeň

Cíle plánu budou vyučující plnit s přihlédnutím k věku žáků.

- žák rozumí pojmu energie, uvede zdroje energie e její využití
- žák porovná výhody a nevýhody zdrojů energie
- žák vysvětlí pojem mír a spravedlnost
- žák uvede tři instituce v ČR a tři ve světě, které usilují o mírové aktivity a spravedlnost
- žák se seznámí s činností pomáhajících organizací v oblastech válečných konfliktů

13. Celoroční plán akcí

Pedagogové budou plnit očekávané výstupy jednotlivých předmětů ve školním roce 2023/2024 podle školního vzdělávacího plánu „Škola poznání“ (č.j. 50/2019/MZŠMŠOBE druhý stupeň a č.j. 6/2023MZŠMŠOBE pro první stupeň)

- Projektový den k mezinárodnímu dni stromů (20.10.) – téma: Stromy jako zdroje energie
- exkurze do Hornického muzea v Příbrami
- návštěva Národního muzea Praha (7. třída)
- Planeta Země 3000 – kino Příbram
- průběžné vycházky do lesa
- únor – mezinárodní den baterií (18. 2.)
- březen – exkurze do vodní elektrárny Štěchovice
- březen – projektový den k mezinárodnímu dni vody (22.3.)
- duben – projektová den k mezinárodnímu dni Země (22.4.)
- ochrana fauny v Hrachově – 6. třída a 2. třída
- plán bude průběžně doplňován o další akce.

Příloha:

Plán jednotlivých vyučujících, jak a kde budou realizovat cíle EVVO

1. stupeň

Říjen 2023	Den stromů – 20. 10. 2023
Říjen 2023	Šachtička – návštěva farmy (po cestě poznávání zeleně v okolí obce atd.)
Březen 2024	Mezinárodní den vody – 22. 3. 2024
Průběžně	Poznávání BRD – průběžné vycházky do okolí školy
Duben 2024	Mezinárodní den Země – 22. 4. 2024
Květen/červen	Plánujeme zotavovací pobyt (turistika v přírodě dle vybrané lokality)

2. stupeň

Říjen 2023	Den stromů – 20. 10. 2023
Listopad 2023	Hornické Muzeum Příbram
Prosinec	Planeta Země 3000
Únor 2024	Národní muzeum v Praze Mezinárodní den baterií
Březen 2024	Mezinárodní den vody – 22. 3. 2024
Duben	Mezinárodní den Země – 22. 4. 2024 – spolupráce s obcí, úklid obce
Duben	Exkurze Štěchovická vodní elektrárna
červen	Třídni výlety a akce do přírody nebo související s cíli EVVO

Celá škola:

- Výroba věčného kalendáře s mezinárodními dny
- Recyklohraní
- JES = Jarní ekologická soutěž